

Ord af Luther

"Men denne skat har vi i lerkar, for at den overvældende kraft skal være Guds og ikke vores" (2 Kor 4,7).

Derfor lader den onde ånd intet middel uprøvet og forsøger selvsikkert at slå lerkarret itu, for det er ham sådan en torn i øjet, at han ikke kan holde det ud.

Det ser vor Gud på et stykke tid og stikker os i sidste øjeblik det lille, svage og upåagtede ord, som vi med tid lærer og erfarer er stærkere end Djævelen og Helvedes centralmagt. Djævelen og hans slæng kan storme borgen, men lad dem bare storme!

De vil finde noget, der giver dem sved på

panden, og dog kan de ikke vinde, for det er en klippe, som Kristus kalder den, som ikke kan erobres.

Så lad os lide det, der tilkommer os, så kan vi erfare, at Gud står os bi for at beskytte os og beskærme os mod denne fjende og hele hans slæng.

Andagten til 12. august fra bogen "Et år med Luther"

Det er lidt svært at forholde sig til

"Vi er fulde af gåpåmod, men ved ikke helt til hvad," siger nyt missionærpar

AF KAJA LAUTERBACH

Midt i juli blev Julie (25) og Emil (24) Solgaard antaget til nye missionærer i LM.

Parret, der blev gift sidste år, har netop afsluttet deres uddannelser. Julie er bioanalytiker, og Emil er bachelor i lingvistik.

Efter planen skal det unge par rejse til Peru i begyndelsen af 2019. Efter sprogskole skal de formentlig arbejde et sted, hvor den lutherske kirke er ny og svag. Hvor er ikke fastlagt endnu. Et forslag er i og omkring kystbyen Ilo, der ligger ca fire timers kørsel syd for Arequipa.

Godt at komme i gang

Julie og Emil Solgaard fortæller, at de glæder sig og er meget spændte. Men også, at det kan være svært for dem at forholde sig til det – både fordi det ligger et godt

stykke tid ude i fremtiden, og fordi de ikke konkret ved, hvilke opgaver de kommer til at stå i.

"Vi er fulde af gåpåmod, men vi ved ikke helt til hvad."

I det kommende skoleår skal de læse enkeltfag på Dansk Bibel-Institut (DBI) i København, og det ser de frem til.

"Det bliver godt at komme i gang med forberedelserne, men inden da skal vi lige have helt styr på vores bologisituation, og vi skal have flyttet fra Aarhus, hvor vi bor nu. Det fylder også en del i tankerne lige nu," siger de og tilføjer, at der af og til dukker tanker op, om de nu kan klare det, og om de er kvalificerede nok.

"Så er det vildt dejligt at tænke på, at det netop ikke er os, men Gud, der skal klare det. Hvis han vil bruge os, må han udruste os til opgaverne."

PRIVATFOTO

Norske missionærer trækkes ud af Mali

NLM tør ikke længere have børnefamilier udstationeret i det urolige vestafrikanske land

Malls hovedstad Bamako.

AF KAJA LAUTERBACH

"Vi vurderer, at det ikke længere er forsvarligt at have børnefamilier udstationeret i Mali."

Det siger Kjell Jaren, som er regionleder for Norsk Luthersk Misjonssambands (NLM) arbejde i Vest-Afrika på nlm.no. Af den grund har NLM flyttet sine to missionsnærfamilier med børn til nabolandet Elfenbenskysten, hvor de også har missionsarbejde.

Situationen forværres
NLM har haft missionærer

i Mali siden 2005, hvor de blev flyttet hertil på grund af uroligheder i Elfenbenskysten.

Mali har været præget af uro hele tiden, og i 2012 blev missionærerne kortvarigt trukket ud.

Imidlertid er sikkerheds-situationen i Mali blevet forværret på det seneste – særligt i den nordlige del af landet, hvor militante Islamister har været meget aktive, og det derfor har været utrygt for udlændinge.

Det seneste af en række terrorangreb blandt andet i landets hovedstad Bamako

var på et feriecenter uden for byen den 18. juni i år. Her blev i alt seks mennesker dræbt. Efter flere timer blev angriberne, der var tilknyttet Al-Qaeda, anholdt af malinesisk militær og franske antiterror-soldater.

En af NLM's udsendte børnefamilier opholdt sig på feriecentret.

"Dette angreb er desværre ikke en enkeltstående episode, og selv om vores udsendinge har følt sig trygge, må vi løbende vurdere sikkerheden i området," siger Kjell Jaren.

"Ud fra de informationer, vi har indhentet fra forskellige

kilder, er det vores konklusion, at det er for utrygt for børnefamilierne at bo i Mali lige nu."

Følger arbejdet i Mali
NLM vil ikke slippe arbejdet i Mali helt.

"Vi ønsker at følge op så godt som muligt på arbejdet i Mali og på vores kontakter – blandt andet gennem besøg," siger Kjell Jaren.

Missionær Bergfrid Alme lid forventes også at blive i landet for at følge op på et bistandsprojekt.

"Det er vi meget taknemmelige for, og vi følger sikkerhedssituationen nøje."

SØREN SKOVGAARD SØRENSEN ►► De mange nydanskere i vores forsamlinger er en udfordring for ledere på alle planer

345 elever giver nyt liv på LM's skoler

Efter den kommende weekend vrimler det igen med liv på alle LM's skoler. Nye hold starter – eller er startet – både på Luthersk Missions Højskole, på den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse LivogJob og på de fire efterskoler.

Til sammen er 347 unge begyndt de seks steder.

Efterårsholdet 2017 på LMH begynder torsdag den 3. august. Det er på 45 elever, hvoraf seks går på Integrationslinjen.

På alle fire efterskoler begynder skoleåret 2017/2018 søndag den 13. august. I alt begynder 282 elever i 9. eller 10. klasse:

- 60 på Sædding Efterskole
- 98 på Efterskolen Solgården
- 68 på Løgumkloster Efterskole
- 56 på Stubbekøbing Efterskole.

18 unge begynder på LivogJob den 14. august – heraf to dagelever, der ikke bor på skolen.

kl

Efterskoleforstander fratrædt

"Bestyrelsen for Sædding Efterskole og forstander Rasmus B. Houler er i mangel af enighed blevet enige om at afbryde samarbejdet med virkning fra det kommende skoleår. I det bestyrelsen ønsker, at nye kræfter står i spidsen for skolen."

Det skriver formand for bestyrelsen

Frank Madsen i en pressemeddelelse.

Bestyrelsen vil nu iværksætte en proces med henblik på at ansætte en ny forstander. I mellemtiden er lærer Ole Hauge konstitueret som forstander for Sædding Efterskole.

Bente og Rasmus B. Houler har været forstanderpar på Sædding Efterskole siden august 2010.

kl

Leder på Virksund fratrædt

Edvard Poulsen har opsagt sin stilling som leder af Virksund Kursuscenter og blev fritstillet den 27. juni.

Det meddeler bestyrelsen for kursuscentret, der nu arbejder målrettet på etablering af en ny lederfunktion på stedet.

Indtil det falder på plads, er Edvard Poulsens opgaver fordelt på en række personer. Køkkenleder Carina Larsen er kontaktperson/vært for gæster på kursuscentret, økonomiområdet varetages af Gunnar Riis Jensen, Herning, og drift og vedligehold af udendørs arealer, bygninger med mere varetages af en stor gruppe af frivillige.

Edvard Poulsen, der bor i Hjørring og er uddannet lærer, blev ansat som daglig leder af Virksund Kursuscenter i juni 2014.

kl

LM's mangfoldighed er en styrke

Nye udfordringer betyder, at LM-menigheder må prioritere anderledes

AF NICKLAS LAUTRUP-MEINER

"Noget af det, jeg har opdaget, når jeg rejser rundt i landet, er, at det ikke længere er en overraskelse, at man møder nydanskere i vores forsamlinger."

Det fortæller LM's generalsekretær Søren Skovgaard Sørensen, der på Landslederkurset den 6.-8. oktober skal fortælle om sit møde med LM'ere over hele landet.

"Om jeg er i Spjald, på lejre med LM i Aakirkeby, i Mørkø eller i Haderslev, møder jeg nydanskere til møderne. Det betyder, at der sker noget røre i det eksisterende,"

siger generalsekretæren.

Nogle af nydanskerne er også nye kristne. Det betyder i mange tilfælde, at de har behov for et kristent netværk, forklarer han.

"Det er også en udfordring for ledere på alle planer. De skal tænke anderledes om aktiviteterne, og resurserne skal prioriteres anderledes, så vi kan tage os af vores næste."

Man kan læse mere om Landslederkurset på Løgumkloster Efterskole på dlm.dk/landslederkursus. Kurset er tiltænkt ledere i børneklubber, bestyrelser og Ilgående.

Tilmeldingen foregår via hjemmesiden.

ESSENS ►

Er du værdifuld?

AF HENRIK P. JENSEN
LANDSFORMAND
HPJ@HOTMAIL.DK

Vi måler os hele tiden med andre og er under enormt pres i forhold til tidens idealer. Både drenge og piger følger, at de er forkerte, hvis de ikke ser ud på en bestemt måde. Denne kamp bliver ikke mindre, jo ældre man bliver. Vi kan skamme os over hjem og bil. Vi vikles ind i en kamp om at overgå hinanden. Vi plejer vores image. Vi har et samfund, der giver plads til, at et menneske kan være uønsket, fordi

det vil blive født anderledes, handicappet eller med Downs syndrom.

Hvad gør disse tanker ved os, når vi bliver ramt af følgerne af en ulykke, sygdom, depression eller alderdom? Er mennesket så ikke længere noget værd? Vi er blevet forført af et djævelsk snæversyn og en ødelæggende idealisme.

Har vi værdi for Gud, sådan som vi er? Jesus taler på et tidspunkt om bekymringer, og fortæller om spurve, at *ikke én af dem falder til jorden, uden at jeres fader er med den. Men på jer er selv alle hovedhår talt. Frygt derfor ikke, I er mere værd end mange spurve* (Matt 10,29b-31). Selv en lille fugl har Gud for øje, men om os ved han endda, hvor mange hår vi har. Blandt milliard-

der af mennesker havde Jesus på Golgata øje for dig og mig, som lever her og nu, som andre måske ikke fuldt ud forstår, eller snart vil glemme, når vi ikke er her mere. Selv når Gud bliver væk for mig, er han nærværende. *Selv når du siger, du ikke ser ham, har han din sag for øje, og du må vente på ham* (Job 35,14). I Guds øjne er ethvert menneske værdifuldt – *du er dyrebare i mine øjne, højt agtet, og jeg elsker dig* (Es 43,4). Alle mennesker var så værdifulde, at Jesus ville dø for dem, uden undtagelse. Selv synden ødelægger ikke min værdi for Gud.

Vi trænger til at få Guds menneskesyn på banen. Vi trænger til at sætte mennesker i frihed i evangeliet om Jesus fra alle de tanker, vi

gør os til slaver af. Vi trænger til at se det værdifulde menneske i ethvert menneske, som Gud ser det. Vi trænger til at lade Gud tale til os og lade ham fortælle, hvor dyrebare vi er for ham. At tænke sig, at vi alle er skabt af Gud til hans ære. Så på alle måder, som du er anderledes end alle andre, er du skabt, fordi du derved ærer Gud. Gud er ikke snæversynet og ensopret som verdens idealer – han ser værdien i mangfoldighed, for han har selv skabt det sådan.

Vi er kaldet til at være nærværende hos det enkelte menneske, som Gud er det. Alle skal opleve sig som værdifulde her og nu.

Lad os få øje på vores dyrebare næste, ligesom Gud allerede har (Luk 16,9).

tro & mission

Udgiver
Luthersk Mission
Industrivænget 40, 3400 Hillerød
T 48 20 76 60
E d1m@d1m.dk
W www.d1m.dk
Ekspedition: Man-fre 10-15
(onsdag dog 11.15-15)

Tryk Skive Folkeblad
Oplag 3.600.
ISSN 1601-975X
Tro & Mission (online)
ISSN 2446-4147

Kode til netudgave
1731 for 3. kvartal 2017
172m for 2. kvartal 2016

Bibelcitater er fra den autoriserede oversættelse, © Det Danske Bibelselskab 1992.

Redaktion
T 48 20 76 80
E tm@d1m.dk
Nicklas Laurup-Meiner, ansv. red.
E n1m@d1m.dk
Kaja Lauterbach, journalist/red.sekr.
Karin Borup Ravnborg, journalist
Ole Solgaard, journalist
Ideeer og artikelforslag modtages gerne.
Avisens indhold er ikke nødvendigvis udtryk for LM's ledelses holdninger.

Abonnement
Danmark: 410 kr. pr. år.
Unge under 30 år: 190 kr. pr. år.
Udlandet (herunder Færøerne og Grønland): 510 kr. pr. år.
Netabonnement: 190 kr. pr. år (unge under 30 år: 100 kr. pr. år)
Alle beløb + 30 kr. i gebyr, hvis man ikke er tilmeldt betalingservice.
Abonnementet løber, til det bliver opsagt.
Ved adresseændring bedes oplyst både gammel og ny adresse.

Annoncer
Annoncer til næste nummer skal være redaktionen i hænde senest tirsdag den 15. august 2017.
Grundpris: Kr. 10,00 pr. spalte/linje/limeter
Smaaannoncer kun for private: 130 kroner for de første 25 ord (inkl. overskrift).
Derefter 6,50 kroner pr. ord.
Max. 50 ord i alt.

Støt LM
Gaver til missionsarbejdet sendes til konto 2230 - 0726496390 eller via MobilePay 93 39 00 20.
Se også dlm.dk/stoet.

PETER OLSEN ►► Retten til at kalde en mand til prædike-embedet ligger hos alle de troende, som også alle skal bedømme, hvad han siger

Alle kristne er et kongeligt præsteskab

Jesus har givet dig, som tror, den opgave at forkynde Guds ord til verdens ende

AF PETER OLSEN

"I er en udvalgt slægt, et kongeligt præsteskab, et helligt folk, et ejendomsfolk, for at I skal forkynde hans guddomsagt, han som kaldte Jer ud af mørket til sit underfulde lys" (1 Pet 2,9).

Dette skriver Peter ikke til apostlene, men til alle dem, som Gud har genfødt "til et levende håb ved Jesu Kristi opstandelse fra de døde" (1 Pet 1,3). Alle kristne er et kongeligt præsteskab, og de skal forkynde om ham, der kaldte dem ud af mørket til sit underfulde lys.

Paulus siger: Er nogen i Kristus, er han en ny skabning, der har fået "forligelsens tjeneste" (2 Kor 5,17-18). Vi er udsendinge i Kristi sted. "Vi beder på Kristi vegne: Lad Jer forlige med Gud" (v.20). Denne opgave har Gud givet til alle dem, der er kommet til tro på Jesus. Dette kalder vi det almindelige præstedømme.

Sømmeligt og ordentligt

Martin Luther skriver: "Hvad der er kræbet ud af dåben, kan rose sig af allerede at være indviet til præst, biskop og pave, selv om det ikke sømmer sig for enhver at udøve sådan et embede" (Luthers Skrifter I Udvalg bd.4, Århus 1980, s.47).

Jesus har givet den troende menighed den opgave at

Guds ord, dåben og nadveren rummer en kraft i sig til at virke på mennesker. Denne kraft kommer ikke fra det menneske, der forkynder evangeliet eller rækker sakramenterne.

forkynde Guds ord til verdens ende, at tilsige syndernes forladelse og at række dåb og nadver til mennesker. Fordi vi alle er præster, har Jesus givet denne opgave til alle troende!

Paulus tilføjer dog, at alt skal gå sømmeligt og ordentligt til (1 Kor 14,40). Derfor skal vi vælge én eller nogle få til ved menighedens offentlige sammenkomst at "forkynde evangeliet og række sakramenterne", som Den augsburgske Bekendelse art.5 formulerer det. Bekendelsen kalder dette for "prædikeembedet".

Af hensyn til Guds skaberorden og den almindelige

tillid skal vi vælge en ædruelig og værdig mand, som er en god lærer (1 Tim 3,2).

Hvad vi kalder ham, er dog ikke afgørende. Det er derimod vigtigt, at vi alle er klar over dette: Den, der forkynder evangeliet og rækker sakramenterne, gør dette på vores vegne. Han udfører den gerning offentligt i menigheden, som vi alle sammen kunne udføre. Retten til at kalde ham til dette embede ligger hos alle de troende, som også skal bedømme, hvad han siger.

I menigheden eller ved andagten derhjemme eller ude blandt mennesker, som ikke kender Jesus, vidner vi alle

sammen om ham. Vi forkynder Guds lov i mødet med synden, og vi tilsiger menneskers syndernes forladelse.

Funktion i menigheden

Ordet præst bruges i Det nye Testamente om offerpræsterne i det gamle Israel (Hebr 9,6; 10,11). Det bruges om Jesus, der er vores ypperstepræst (2,17; 4,14). Og så bruges ordet præst om alle kristne (Åb 1,6; 5,10). Det bruges derimod ikke om dem, der bliver indsat i menigheden til at forkynde evangeliet og række sakramenterne. De hedder ikke præster, men ældste, hyrder, lærere, tilsynsmænd og for-

"Prædikeembedet er en funktion i menigheden – ikke præstetjeneste i nytestamentlig stand," siger Peter Olsen.

standere (ApG 20,17; 28; Tit 1,5-7).

Man bliver ikke præst i nytestamentlig forstand, når man bliver valgt til prædikeembedet. Man får en ny funktion i menigheden, men man bliver ikke ophøjet til en særlig stand med kraft til gøre åndelige ting, som de andre troende ikke kan. Guds ord, dåben og nadveren rummer en kraft i sig til at virke på mennesker. Denne kraft kommer ikke fra det menneske, der forkynder evangeliet eller rækker sakramenterne.

Det er derfor en fejl, hvis man kalder embedet for en gejstlig stand. Ordet gejstlig betyder åndelig, men man modtager ikke først Guds Ånd, når man bliver kaldet til prædikeembedet. Ånden modtager man, når man bliver et Guds barn ved dåb og

tro. Derfor har evangeliet og sakramenterne den samme kraft i sig, uanset hvem der forkynder eller uddele dem, og uanset hvor det foregår.

Dåb og nadver hører ganske vist til i den troende menighed. Derfor må de normalt uddeles inden for den orden, som menigheden har afgjort ved at indsætte nogle som ældste, hyrde og så videre.

Fra en bror til en anden

Vi indledte med at citere 1 Pet 2,9. Vi vil slutte med Martin Luthers kommentar til dette vers:

"Den ene bror skal forkynde Guds mægtige gerninger for den anden bror, hvordan I ved ham er blevet udfriet fra synd, Helvede, død og al ulykke og er blevet kaldet til det evige liv. På samme måde skal I lære andre mennesker, hvordan de kan komme til dette lys. Alt skal være indrettet på dette, at I erkender, hvad Gud har gjort for Jer. Nu har han givet Jer den vigtige opgave at forkynde dette offentligt og kalde enhver ind i det lys, som I selv har fået del i. Når I møder mennesker, som ikke ved, hvordan man kan blive salig ved Guds kraft og gå fra mørke til lys, skal I forklare og undervise dem om det, som I selv har lært" (Weimarer Ausgabe Bd.12 s.318-319).

Nye volontører i LM's internationale arbejde

REACH!

Først i august er seks unge rejst ud til opgaver i LM's volontørarbejde "Reach" i Cambodja og Tanzania. Bed for disse seks unge mennesker

Nikolai Bach-Svendsen

20 år. Fra Esbjerg. HTX-student 2017. Salg af kristen litteratur for Soma Biblia fra mobile bogsalg. Dar es Salaam, Tanzania

Samuel Muldbjerg Christensen

22 år. Fra Hillerød. Student 2015. Undervisning i dansk og lektiehjælp til missionærbørn og ad hoc-opgaver. Dar es Salaam, Tanzania.

Caroline Slot Pedersen

19 år. Fra Videbæk. Student 2017. Menighedsarbejde og danskundervisning af missionærbørn. Siem Reap, Cambodja.

Simona Kragh Jensen

21 år. Fra Svaneke. Student 2016. Menighedsarbejde og danskundervisning af missionærbørn. Siem Reap, Cambodja.

Johanne Olesen

19 år. Fra Aulum. HHX-student 2017. Børnepasning og leg i børnehaver under "Daughters of Cambodia". Phnom Penh, Cambodja.

Katrine Jensen

20 år. Fra Silkeborg. Student 2017. Børnepasning og leg i børnehaver under "Daughters of Cambodia". Phnom Penh, Cambodja.

Syv små cyklister

En lille flok LM'ere cyklede i juli 600 kilometer til Lutherbyen Wittenberg

Syv friske cykelentusiaster havde taget udfordringen op og var fra den 2.-6. juli med på den tur, som LM's Cykelklub havde arrangeret i anledning af 500-året for Reformatiønen.

Målet var på tre dage at cykle fra Løgumkloster Efterskole til byen Wittenberg i Tyskland, hvor Reformationen begyndte. Og det lykkedes. Efter 600 kilometer kunne det lille cykelhold køre ind foran kirkeporten i Wittenberg, hvor Martin Luther opslugte de berømte teser.

Godt fællesskab

"Det var da sjovt at nå målet i Wittenberg og spændende at stå foran kirkeporten – men også lidt en skam, for det betød, at turen var slut," fortæller deltager Morten Rønne Nielsen fra Kagerup.

Med sine 46 år var han yngste mand i truppen, hvor gennemsnitsalderen ellers lå på omkring 60 år. "For mig var det cykelturen derned, der var det vigtigste," fortæller han.

"Der var virkelig et super godt sammenhold. Når

man sidder mange timer på en cykel, får man talt meget sammen – også om personlige ting."

Med truppen fulgte også en motorcyklist og fire hustruer i bil, som sørgede for alle de praktiske fornødenheder undervejs.

Tid til sightseeing

Da flokken kom til Wittenberg, blev der tid til at gå rundt og se nogle af de vigtige steder for Reformationen.

En helt særlig oplevelse var at komme ind i Slotskirken og se det alterbordsklæde – det såkaldte antependium – som Dronning Margrethe har broderet med Luther-rosen som motiv

Det er normalt ikke tilladt publikum at komme ind og se selve klædet, men fordi cykelholdet var fra Danmark, blev de lukket ekstraordinært ind. Efter en dag med sightseeing og afslapning i Wittenberg blev cykler og cyklister transporteret i bil hjem eller videre på sommerferie.

Læs mere på dlm.dk/kbr

Det hårdtarbejdende cykelhold har klaret endnu en stigning på vejen fra Løgumkloster til Wittenberg.

Glæden var stor over endelig at nå målet, som var kirkeporten i Wittenberg, hvor Martin Luther opslugte sine teser.

Med Gud som medspiller

Ghanesisk fodboldspiller på Silkeborgs superligahold blev en del af en kristen dansk familie. Han kommer nu i LM's frimenighed Kirken ved Søerne

AF KARIN BORUP RAVNBORG

"Jeg har aldrig oplevet noget lignende i min fodboldkarriere."

Det fortæller Ibrahim Moro fra Ghana, der siden august sidste år har spillet for Silkeborg IF (SIF) i Superligaen.

"Ingen andre steder har jeg mødt kristne venner eller et kristent fællesskab, som jeg har her," siger fodboldspilleren, der selv er kristen.

Kort tid efter han kom til Silkeborg-klubben, fik han en dansk kontaktperson, som skulle hjælpe ham med de praktiske ting, der er forbundet med at skulle bo som ny i et fremmed land. Det blev Thomas Jørgensen, der på det tidspunkt arbejdede i et fleksjob som koordinator i SIF. Han inviterede Ibrahim Moro med hjem og spise.

Som professionel fodboldspiller i udlandet kan tiden mellem de mange træninger ofte være ensom. Man er langt væk hjemmefra, og da der som regel ikke er meget andet at lave end at sidde på værelset og kede sig, takkede Ibrahim Moro ja.

De får mig til at føle mig hjemme her

Forholdet udviklede sig hurtigt til et venskab, og det er siden blevet til mange flere besøg hos familien Jørgensen og lange snakke ved køkkenbordet om kultur, traditioner, Gud og tro.

"De får mig til at føle mig hjemme her. Når jeg har problemer, kan jeg komme til dem. De er min danske familie," fortæller Ibrahim Moro, der siden han blev familiefar i lange perioder har måttet leve adskilt fra sin kone og sin nu 18 måneder gamle søn.

"Før jeg flyttede hertil, bad jeg Gud om at hjælpe mig med at finde nogen, som kunne hjælpe mig og være der for mig i den nye situation. Da jeg mødte Thomas og hans familie, blev jeg glædeligt overrasket. Jeg følte, at Gud havde sendt dem til mig."

Thomas og Ingrid Jørgensen hjalp ham også med at

IBRAHIM MORO ►► Det gør ikke noget, at jeg ikke forstår ordene i Kirken ved Søerne. Jeg er en del af fællesskabet, for vi deler den samme tro

"Det er Gud, der har hjulpet mig igennem min fodboldkarriere med op- og nedture," siger Ibrahim Moro, der har kontrakt med Silkeborgs Superligahold til 2020.

finde et kristent fællesskab i Luthersk Missions frimenighed i byen, Kirken ved Søerne, hvor han føler sig rigtig godt tilpas.

"Selvom alt foregår på dansk, så kan jeg følge med i min franske bibel. Det gør ikke noget, jeg ikke forstår ordene, for vi tror på det samme. Jeg er en del af fællesskabet, for vi deler den samme tro," fortæller fodboldspilleren, der kommer i kirken, når det kan lade sig gøre for hans fodboldtræning og -kampe.

Han fortæller også, at nogle i menigheden har oversat for ham til engelsk, og at en af dem, der oversætter, også er vild med fodbold og har været til nogle af SIF's kampe for at se ham spille.

Beder om Guds beskyttelse

Mange, særligt sydlandske, fodboldspillere har tradition for at slå korsets tegn, når de løber på banen, eller sende en takkebøn til himlen, når de scorer mål. Det gør Ibrahim Moro ikke. For ham er troen på Gud mere en privatsag – noget, han har i sit hjerte.

"For mig er tro ikke, at du skal gøre noget bestemt,

eller at du skal gå så og så mange gange i kirke. Jeg kan spille kamp om søndagen, men jeg har stadig troen med mig. Hver gang jeg går ud til en kamp, beder jeg en bøn inden i mig om, at det må gå mig godt, og at Gud må beskytte og hjælpe mig. Det er ham, der giver mig styrke og kraft," siger han.

Det er også Gud, der har hjulpet ham videre igennem en fodboldkarriere med både op- og nedture. Som dreng startede han med at spille fodbold på gaden. Hans far spillede fodbold på højt niveau i Ghana, og Ibrahim viste sig hurtigt at være et naturtalent og kom på træningsakademi. Som 18-årig fik han sin første kontrakt som professionel fodboldspiller i udlandet.

Efter tre sæsoner i AIK Stockholm, hvor han var med til at føre holdet til Europa League gruppespillet, fulgte en turbulent periode med ophold først i Kasakhstan og siden i den tyrkiske klub Adana Demirspor.

"Da jeg boede i Kasakhstan, blev jeg ofte antastet af politiet på grund af min hudfarve. De spurgte efter mine papirer og still-

ede mig spørgsmål, selv om jeg havde en kontrakt med klubben der. Det var virkelig ubehageligt," fortæller han.

Sidste sommer måtte han forlade Tyrkiet, da hans tyrkiske klub fik økonomiske vanskeligheder og måtte opløse hans kontrakt.

Det vigtigste er at være tryk

"Der har været mange frustrationer undervejs i karrieren. Men jeg har lært en masse af min erfaring fra de forskellige klubber – også de dårlige oplevelser. Det har gjort mig til den person, jeg er i dag. Og med Guds hjælp er jeg nået hertil," fortæller den 23-årige fodboldspiller.

Som så mange andre professionelle sportsudøvere håber han selvfølgelig på succes. Han er glad for at spille for Silkeborg, hvor han denne sæson har været med til at forsvare holdets plads i Superligaen. Kontrakten med holdet er foreløbig forlænget til 2020.

"Men det vigtigste for mig er at være et sted, hvor jeg er tryk og blandt gode mennesker. Og det er jeg her i Danmark. Det hjælper mig til at tage ansvar og forsørge min familie," siger han.

LM 150 ÅR ▶ 3. marts næste år fejrer LM 150 års jubilæum i Middelfart, og du er inviteret! I år bringer vi nogle artikler om LM's nyere historie

Farvel Surinam. Goddag Cambodja

Da LM omkring årtusindskiftet var på udkig efter et nyt missionsland, blev planerne pludselig ændret efter et drab på en missionær

AF NICKLS LAUTRUP-MEINER

Kan LM engagere sig et missionsland, hvor der ikke er en luthersk samarbejdspartner? Det var spørgsmålet, da LM's ledelse i midten af 1990'erne besluttede at se sig om efter et nyt missionsland.

Valget faldt som bekendt på Cambodja, men vejen til denne beslutning var ikke enkel, husker daværende generalsekretær Leif Rasmussen og missionær Axel Rye Clausen, der sammen med sin kone Annelise blev LM's første missionærer i landet i 2003.

Efterlyses: missionsland
 LM var så småt ved at sige farvel til missionsarbejdet i Surinam, hvor man havde været engageret siden 1914. Her sørgede de første missionærer Annie og P. M. Legéne for bygningen af et børnehjem, og adskillige missionærer havde siden hen været engageret i et diakonalt arbejde dér.

"Vi tænkte, at når vi sluttede i Surinam, skulle vi starte et diakonalt arbejde et nyt sted," fortæller Leif Rasmussen. Det skyldtes dels, at der var potentielle missionsland til netop den slags arbejde, og dels at man i begyndelsen af 1990'erne oplevede en vækst i antallet af missionærer. En prognose anslog, at der ville være over 100 missionærer i 2003. Sådan gik det ikke, men prognosen var med til at forme et ønske om et nyt missionsland.

Der var en interesse for Østeuropa, som efter Sovjetunionens fald var åben igen, men man indsnævrede snart valgmulighederne til Brasilien, Mozambique og Cambodja.

Taxatur på 100 meter
 Axel Rye Clausen sad med i det udvalg, der skulle undersøge nye missionsfelter. Her var også LMU repræsenteret for at fremtidssikre valget.

"I 1998 var Cambodja et ukendt land," husker han fra sit første besøg. Mens

Dagtilbuddet Sunshine Center i Phnom Penh var et af de første steder, hvor LM blev engageret i Cambodja. Her er Annelise og Axel Rye Clausen på besøg i januar 2004.

De Røde Khmerer med Pol Pot i spidsen havde regeret landet med Jernhånd i 1970'erne, var landet forsvundet ud af verdens bevidsthed. I 1998 overgav de sidste guerillastyrker sig endeligt.

"Landet var totalt smadret. Infrastrukturen var slået helt i stykker, og folk gik med våben for at beskytte sig selv. Der var almindelig lovløshed og mange eksempler på røveri og overfald."

Kort før den første undersøgelsestur til landet var der nogle rygssækrejsende, der var blevet kidnappet og slået ihjel.

"Det gjorde dybt indtryk på mig, da lederen af Phnom Penh Bible School besøgte os på vores hotel. Vi skulle spise på en restaurant, der ligger lidt over 100 meter fra hotellet. Alligevel insisterede han på, at vi skulle køre i taxa derhen. Han turde ikke gå."

LM i Mozambique?

Ud over utrygheden gav det

også en vis betænkkelighed, at der ikke var en luthersk samarbejdspartner i Cambodja, husker Leif Rasmussen. Da Brasilien hurtigt var kommet ud af billedet, faldt valget derfor i første omgang på Mozambique. Der var der både en luthersk kirke, og der var kort til Tanzania, så man kunne have fællesskab med missionærerne dér. Desuden var den afrikanske kontekst velkendt i LM. Det var den cambodjanske ikke.

"Vi havde faktisk indviet et missionærpar til en tjeneste i Mozambique og planlagt at flytte Ellen Jensen fra Tanzania til landet," fortæller den tidligere generalsekretær.

Men pludselig opstod der spændinger i det afrikanske land. En missionær fra Brasilien blev myrdet, og ledende folk fra den lutherske kirke var mistænkt for at have en finger med i spillet. I mellemtiden var Cambodja blevet mere fredelig, og man overvejede

derfor, om man skulle satse på begge lande, indtil man til sidst droppede Mozambique.

"Der var få kristne i Cambodja, så vi kunne ikke forvente, at de skulle være opdelt i lutherske, reformerte og så videre. Desuden følte vi, at der netop nu var en åbning for evangeliet. Det ville være ærgerligt at fravælge landet blot på grund af de tværkirkelige perspektiver," husker Leif Rasmussen.

LM fik god hjælp til at etablere sig i landet af YWAM (Ungdom med opgave) og paraplyorganisationen Christian Care for Cambodia.

Vækkelse i landet

Annelise og Axel Rye Clausen blev de første missionærer i landet fra 2003. Det første år gik med at opbygge relationer til samarbejdspartnerne og sikre alt det praktiske, så der kunne komme flere danske missionærer. I dag arbejder LM's

ni missionærer i landet med socialt arbejde blandt tidligere prostituerede og folk på kanten af samfundet samt med bibelundervisning og kollegearbejde.

Under De Røde Khmerer blev størstedelen af det lille antal kristne i landet slået ihjel i folkedrab på mellem 1,5 og 3 millioner cambodjanere. Antallet af kristne i landet er dog i stor vækst. Visse kilder anslår, at op mod tre procent af landets 16 millioner indbyggere er kristne.

I LM's arbejde oplever man især, at mange unge i kollegearbejdet kommer til tro. Unge udgør en stor del af befolkningen. Over 50 procent er under 25 år.

Det er langt fra kun danske missionærer, der er i landet. En stor del af missionærerne kommer fra Filippinerne og Sydkorea. Netop Sydkorea har sammen med kineserne stor indflydelse i landet. Det kan være baggrunden for, at det er administrativt let at

slå sig ned som missionær i landet. Axel Rye Clausen gætter dog også på, at det eksempel, de kristne missionærer har været, har sat sine spor.

Stadig trange kår

Levestandarden i Cambodja er også blevet markant højere, forklarer missionæren, der har haft adresse i landet de sidste 14 år. Han mener, det skyldes, at landet har økonomisk stærke naboer, der er interesseret i at investere.

Selvom forholdene er forbedret for mange, kæmper især landbefolkningen dog stadig med at få enderne til at mødes. Det er heller ikke nemt for folk i byerne.

"Vi havde besøg af en ung kvinde, som vi kender fra pigekollegiet. Hun gør rent på et hotel for omkring 650 kroner om måneden," siger han og forklarer, at et værelse i byen koster mellem 250 og 400 kroner om måneden"

Landet er et ungt demokrati. Den nuværende premierminister har siddet, siden vietnameserne væltede Pol Pot i slutningen af 1970'erne. Næste år er der valg, hvor oppositionen spås et stort flertal. Det er usikkert, hvordan den siddende regering vil reagere på dette, forklarer Axel Rye Clausen.

TEMA | SKAM

OLOF EDSINGER ►► Som seer bliver man draget ind i tv-serien *Skams* univers, så det bliver vanskeligt at udtrykke en anden holdning end den, serien portrætter

Skammer sig over ikke at slå til

Norsk tv-seriesucces er et vindue ind i en generations værdier og udfordringer

AF NICKLAS LAUTRUP-MEINER

Har man sagt skam, har man også sagt norsk TV-serie-hit. Den norske ungdoms-serie *Skam* har taget Skandinavien med storm. I både Norge, Sverige og Danmark har serien trukket seertalsrekorder.

Serien, der handler om en gruppe unges hverdag med relationer, sex, kærlighed og naturligvis skam, har især fået opmærksomhed for dens brug af sociale medier og dens troværdige fremstilling af teenagere.

Ekstremt sexfokuseret

Serien giver et billede af nogle holdninger og værdier blandt især nordiske unge i dag. Det mener den svenske teolog Olof Edsinger, der har arbejdet mange år med disciplinering og lederudvikling blandt unge i Sverige og Norge og udgivet flere bøger om Bibelen, leder-skab, sex og køn.

Der er især to ting, der skiller sig ud i serien, skriver han på sin blog:

"Det ene er det ekstreme fokus på 'hooking' (red: kys

og intime berøringer) og sex, som præger serien. Det andet er den næsten totalt fraværende voksgeneration."

Seriens unge er vokset op i splittede familier som børn af en generation, der satte børnene i anden række. Derfor er de vigtigste relationer for hovedpersonerne deres venner. Dette er problematisk, mener Edsinger:

"Hvis ikke før, så er det jo, når livet falder fra hinanden, at vi har brug for hinanden. Ikke bare vores jævnaldrende venner, hvor gode de end er, men personer med mere livserfaring, end vi selv har."

Længes efter at passe ind

Mødet med de unges skelletter i skabet skinner også tydeligt frem i serien, skriver gymnasiesekretær Lisa Rom Boye og kommunikationsrådgiver Annie Schjælde Rasmussen i Kristeligt Forbund for Studendes blad *Til Tro*. Skeletterne er baggrund for de unges skam. Den er kendetegnet ved en angst for ikke at passe ind eller få den kærlighed og bekræftelse, som de længes efter.

Et af seriens budskaber er,

Voksgenerationen er næsten totalt fraværende i tv-serien Skam. Det er problematisk, for mennesker har brug for nogen med mere erfaring, end de selv har, mener teolog Olof Edsinger.

at skammen overvindes gennem kærlighed og accept.

Det er imidlertid ikke altid realistisk portrætteret, skriver de to kvinder med henvisning til seriens hijab-bærende unge, sarkastiske kvinde Sana, der hænger ud med veninderne, men vil vente med sex, ikke drikker og har stor indre ro.

"Sanas religiøsitet er et

blændværk på en skærm. Ude i virkeligheden tager ideologier livet med hinanden, noget er sandt, og noget andet er falsk."

Lærerig, men påvirkende

Serien kan give et billede af, hvordan verden ser ud fra en skandinavisk teenagers synspunkt, påpeger både skribenter i *Til Tro* og Olof

Edsinger.

Man bør dog overveje, hvordan seriens gode fortælling påvirker en.

"Det kommunikerer mellem linjerne, at man er kærlighedsløs og dømmende, hvis man ikke bare jubler over tanken om at udleve sin seksualitet, som Isak og Even gør," skriver han med henvisning til seriens homo-

seksuelle par.

Han understreger, at homoseksualitet ikke er værre end den heteroseksualitet, der portrætteres i serien med skiftende sexpartnere og intime berøringer.

Problematikken er i stedet den, at man som seer drages ind i seriens univers, så det bliver vanskeligt at udtrykke en anden holdning end den, serien portrætterter.

"Det er det, producenterne bag serien ønsker. Det er ikke bare underholdning-tv. Det er påvirknings-tv," siger han.

FOTO: TOM ØVERLIE/INRA

Jeg har fået lov at se mig selv med Guds øjne

Efter sin omvendelse har Nikolai Kaarsholm lært, at han ikke behøver skamme sig over for Gud

AF KAJA LAUTERBACH

Skam er en underlig størrelse. Den kommer som en uventet gæst, man ikke selv inviteret indenfor. Det er noget, der forfølger en, og som man har svært ved at vippe af skulderen.

Sådan beskriver Nikolai Kaarsholm fra København den oplevelse og følelse, der hos ham både kan have fysiske og psykiske symptomer.

"Det nager min samvittighed og dræner min frimodighed, og fysisk kan jeg miste både energi og kræfter," uddyber han.

Var jeg god nok?

Den skam, som Nikolai

"Jeg gik meget alene med skammen – og skammede mig over skammen," siger Nikolai Kaarsholm.

Kaarsholm her beskriver, lærte han at kende, efter han blev kristen i efteråret

2003.

"Før det havde jeg levet et helt almindeligt dansk verdsligt ungdomsliv med sex, alkohol, stoffer, og nu var der ting fra mit tidligere liv, som jeg vendte mig væk fra i skam," forklarer den nu 33-årige præst i Københavnerkirken.

"Jeg var også lidt i tvivl, om jeg var god nok til at være med i det kristne fællesskab."

Han kan imidlertid se nu, at det mest var tanker, som han selv opdyrkede. Ikke noget, som det kristne fællesskab pålagde ham.

"I starten gik jeg meget selv med skammen. Det var svært at tale om, og jeg havde ikke så mange ord for

det. Så egentlig forgiftede jeg mig selv ved at skamme mig over skammen."

Vokset ud af skammen

Efterhånden som årene er gået, er de voldsomme skamfølelser aftaget lidt, forklarer Nikolai Kaarsholm.

"Jeg er så at sige vokset ud af skammen."

Han forklarer, at det er en øvelse, der handler om at se sig selv med Guds øjne – og det er blevet nemmere, som årene er gået.

"Jeg er modnet så meget teologisk set, at jeg har lært, at over for Gud gælder noget andet, der gør, at jeg dér kan stå med oprejst pande og ikke skal ikke kigge ned i gulvet," siger han.

At finde lægedom for sin skam handler ikke om tilgivelse, understreger Nikolai Kaarsholm, der blev færdig som teolog i 2013.

"Man kan godt føle skam over for Gud, selv om skylden er blevet tilgivet. I stedet handler det om at understrege andre facetter i evangeliet: nemlig, at man er værdifuld i Guds øjne," slår han fast.

"Det gælder om at ramme de tangenter, som skammen trykker på."

Ikke over for Gud

Selv om skamfølelserne er aftaget, popper der indimellem noget op, siger Nikolai Kaarsholm.

"Men det er primært på

det menneskelige plan. På samme måde som ikke-kristne mennesker også kan føle skam over for hinanden," forklarer han.

Nogle gange kan han godt tænke, at det er lidt underligt og synes, at han burde føle mere skam på det åndelige plan over for Gud.

At det ikke er sådan forklarer han teologisk med, at Gud er god til at lægge ting bag sig – og at det derfor er nemmere at komme videre.

"På det relationelle plan er vi mennesker ikke helt så gode til at lægge noget bag os," siger han.

"Samtidig oplever jeg det også som Guds nåde og healing, at skammen er taget væk."

TEMA

DAN K. MÅNSSON ►► Skylden skal tilgives.
Det skal skammen ikke. Den skal elskes væk!

Skam er følelsen af at være forkert

Medicinen mod skam er anerkendelse, siger sjælesørger

AF KAJA LAUTERBACH

"I udgangspunktet er skam en god følelse. Den styrer os, så vi ikke siger det højt, vi måske tænker: 'Hvor er du tyk', eller 'Hvor er din kjole grim.'"

Det siger teolog og sjælesørger Dan K. Månsson fra Nykøbing Falster. Han tilføjer, at de fleste heldigvis bliver flove, når de overtræder andres grænser og fornærmer dem.

"Nogle mennesker har imidlertid ikke denne stopklods og bliver ikke flove. I mødet med dem tænker man: 'Han er dog uforskammet!'"

Han forklarer, at blufærdighed og flovhed er de milde former for skam.

Skam over den, man er
"Skam bliver et problem, når den bliver en følelse af at være forkert – i modsætning til skyld, som er erfaringen af at gøre noget forkert," forklarer Dan K. Månsson og forklarer, at skamfølelsen kan komme af mange ting.

Mennesker, som ikke føler sig elsket, kan lagre en følelse af ikke at skulle have været til. Nogle vokser op med en viden om, at de var et uheld, og det bliver let til en bevidsthed om at være en fejl.

"Nogle lever med en ubarmhjertig følelse af ikke at være gode nok, kloge nok, stærke nok, smukke nok og derfor ikke værdifulde. Det er sider ved skammen over at være den, man er. Ulykkeligvis møder nogle mennesker gang på gang andre mennesker, som bekræfter deres følelse af at være dum, uudholdelig, umulig eller grim," siger han.

"Det sker både i ting, vi skriver eller siger til hinanden, eller blot i vores adfærd."

Blive set og taget imod
Dan K. Månsson nævner, at skam også bliver kaldt "blikkets sygdom".

"Man kan skamme mennesker ud af fællesskabet ved ikke at se dem i øjnene,

"Den, der skammer sig, ser ned og har lyst til at flygte væk fra situationen," siger Dan K. Månsson.

men også den, som skammer sig, har svært ved øjenkontakt. Man ser ned og har lyst til at flygte væk fra situationen."

Dan K. Månsson peger på, at medicinen mod skam er anerkendelse, og at Bibelen flere steder taler om den anerkendelse, hvor mennesker bliver set og taget imod. Han nævner velsignelsen som første eksempel.

"Når det i velsignelsen lyder: 'Herren løfte sit ansigt mod dig,' er det netop Gud, der vil møde det skamfulde menneske."

Dan K. Månsson anfører, at især Lukasevangeliet fortæller, hvordan Jesus så og anerkendte det, som de andre ikke så. Som eksempler nævner han kvinden i farisæerens hus, tolderen Zakæus og gengiver Jesu lignelse om den fortabte søn, der siger: 'Jeg er ikke værd ...' men faderen løber ham i møde og omfavner, altså anerkender ham.

Skam og skyld

I flere kirker og missionshuse er der et stort fokus på skyld i forkyndelsen, og skylden er menneskets grundproblem. Men hvis forkyndere og sjælesørgere ikke formår at genkende skammen og skelne mellem skyld og skam, bliver budskabet om tilgivelse ikke forløsende. Det oplever Dan K. Månsson

som en stor udfordring.

"Skylden skal tilgives. Det skal skammen ikke. Den skal elskes væk!" slår han fast.

"Når man ikke skelner rigtigt mellem skyld og skam, og kun har én medicin, nemlig tilgivelsen, så øger vi skamfølelsen hos det menneske, der skammer sig over at være den, man er."

Skjold mod skyld

Skam er kommet til at fylde i kulturen og samtiden – også blandt kristne, forklarer Dan K. Månsson.

"At vi taler mere om skammen i dag end tidligere er ikke et udtryk for, at skyld er uvæsentlig. Det hænger sammen med, at mennesker generelt har meget lidt begreb om, hvad der er rigtigt og forkert. Det er blevet svært at tale om skyld, fordi ingen skal blande sig i, om det, jeg gør, er rigtigt eller forkert" siger han.

"Men når det ikke længere er rigtigt eller forkert, der styrer os, bliver det i stedet, hvor vellykkede vi er som mennesker. Hvor godt vi præsterer, om vi nu har nok venner på Facebook, om vi er smukke nok og så videre."

Han forklarer, at skamfølelsen så at sige er medfødt. Hvis et spædbarn ikke bliver mødt af øjenkontakt, trækker det sig ind i sig selv, ramt af "blikkets sygdom". Skyldfølelsen derimod udvikles

først i fem-syvårs alderen.

Han oplever, at skamfulde mennesker har vanskeligt ved at tage budskabet om syndernes forladelse til sig. Det forløser dem ikke. Skammen ligger som et skjold over skylden. Derfor er det nødvendigt først at skabe sprækker i skammen gennem forkyndelse af menneskets værdi og Guds anerkendelse af synderen.

"Det er et eksempel på en vigtig udfordring i forkyndelsen. Mennesker skal først anerkendes og høre: 'Du er værdifuld!' ellers kommer det aldrig derhen, hvor det kan tage sin skyld ind over sig," siger han.

"Et eksempel på dette møder vi i fortællingen om Zakæus. Først da Jesus havde set Zakæus og anerkendt ham ved et besøg i hans hus, fik han mod til at gøre op med skylden."

"Skam bliver et problem, når den får et menneske til at føle sig forkert," siger Dan K. Månsson.

For der er mange – jeg har ofte nævnt dem for jer, og nu nævner jeg dem også med gråd – der lever som fjender af Kristi kors. De ender i fortabelse, bugen er deres gud, de sætter en ære i deres skam, de tænker kun på det jordiske.

Filipperne 3,18-19

Min Gud! Fuld af skam og skændsel løfter jeg mit ansigt mod dig, min Gud, for vore synder er vokset os over hovedet, og vor skyld når til himlen.

Ezra 9,6

Ve jer, oprørske børn, siger Herren, I gennemfører planer, som ikke er fra mig; I slutter forbund, som er min ånd imod, så I føjer synd til synd. I drager ned til Egypten, men spørger ikke mig til råds; I søger sikkerhed under Faraos værn, tilflugt i Egyptens skygge. Men Faraos værn bringer jer skam, tilflugt i Egyptens skygge bliver til skændsel.

Esajas 30,1-3

Hun sagde: "Nej, bror, du må ikke voldtage mig; det gør man ikke i Israel. Så nedrigt må du ikke bære dig ad. Hvor skulle jeg gå hen med min skam? ..." Men Amnon ville ikke høre på hende. Han overmandede hende, voldtog hende og lå med hende

2 Samuel 13,12-13

Skam dig derfor ikke ved vidnesbyrdet om vor Herre eller ved mig, hans fange, men vær med til at lide ondt for evangeliet med den kraft, Gud giver.

2 Timotheus 1,8

Og nu, kære børn, bliv i ham, for at vi kan have frimodighed, når han åbenbares, og ikke skal stå med skam over for ham ved hans genkomst.

1 Johannes 2,28

TEMA

DORTHE SANDVAD ► Jeg vendte Gud ryggen, ligesom jeg følte, han havde vendt sig fra mig. Men Gud slap mig ikke

Jeg bad Gud tænde lys i skammens mørke

Dorthe var vred på Gud, fordi han ikke hjalp hende, da hun blev misbrugt af sin morfar

AF DORTHE SANDVAD
PÆDAGOG
DORTHEOGJAKOB@HOTMAIL.
COM

Vandet plasker ned, jeg sidder på hug i hjørnet og lader strålerne ramme hele kroppen. Der løber en smule blod ned af mit ben, og jeg tager det væk med sæben og kvæler gråden under bruseren. Jeg tjekker igen, at døren til badeværelset er låst og lytter, kan høre min morfar nedenunder og lader tårerne løbe, indtil jeg hidsigt tørrer dem væk.

Jeg var ni år og ensomheden var som en stor knude inden i. Under bruseren besluttede jeg, at ingen nogensinde skulle få lov at se mine tårer igen. Overgrebene stoppede, da jeg var 16, min morfar døde, da jeg var 17. År med mange tårer i skjul, dobbeltspil, en overvældende følelse af skam og en bevidsthed om, at kærlighed har en pris og stiller betingelser.

Jeg levede op til mit løfte til mig selv og klarede mig godt, både i skolen, med vennerne og i kirken. Alt så fint ud på overfladen, intet kunne slå mig ud, men ensomheden voksede hver dag.

Ikke værdig

Jeg mærker stemningskiftet og ved, hvad der skal ske. Jeg lukker øjnene og lader det ske, imens jeg "forsvinde" til mit trykke sted. Gryderne på komfuret, der bobler, de blå ting, der hænger på væggene – duftene, roen og køkkenet, jeg kender så godt i mine tanker uden at have været der.

Min familie kender Gud, min morfar ligger så. Vi talte ofte om Gud, min morfar og jeg. Om at Gud havde en ganske særlig kærlighed til det, der var imellem os, og at ingen andre ville kunne

Mørket blev ikke til lys, da Jesus gik ind i mørket sammen med Dorthe Sandvad. "Men jeg fik lov at opdage, at Gud sendte sin hjælp. Minder, der før havde været lukket af mørke, blev oplyst, og jeg oplevede, at jeg ikke var blevet ladet alene," siger hun.

forstå. Den ømhed, han talte med, var i skærende kontrast til ubehaget i mig og jeg var overbevist om, at Gud ikke havde fundet mig værdig til at modtage hans hjælp. Han havde været optaget andetsteds, for hvorfor skulle jeg og mine følelser have betydning for ham?

Jeg vendte Gud ryggen, ligesom jeg følte, han havde vendt sig fra mig. Men Gud slap mig ikke.

Voldsom vrede

Jeg var 18 og sad alene en sen aften på Belt Skandinav i Halfa. Bestyreren, en nordmand, kom og satte sig over for mig og sagde: "Jeg har ventet, du skulle komme, Dorthe, for jeg har en besked til dig fra Gud. Du vil gå meget igennem, men Gud har aldrig sluppet dig og vil aldrig slippe dig. Han er altid den samme".

Ud over forbløffelse skyllede en voldsom vrede op i mig, for hvor var Gud, da jeg mest behøvede ham? Mine tanker gik til ugerne op til. Jeg havde været fyldt af et stort mørke, et mørke, der

en dag drev mig til Betlehems mark, tryglende om, at Gud ville vise sig for mig der. Intet skete, ud over at jeg blev meget syg efterfølgende. Min daværende kæreste fandt mig der og tog mig med hjem og passede på mig. Jeg var lige blevet rask, da jeg tog til Halfa.

Kunne ikke ignorere Gud

Hjemme i Danmark et år senere kunne jeg ikke ignorere Guds eksistens og tog tøvende små skridt i forhold til troen. Et højskoleophold med min mand gav svaret på mange af mine spørgsmål i forhold til mit Guds billede. En psykolog gav mig forskellige redskaber til at takle det mørke, som erindringerne om overgrebene var, og de problemstillinger, som min baggrund skabte.

Jeg fik skabt mig et liv. Et liv med mand, tre børn, et dejligt arbejde, et smukt hus, en skøn menighed og en overflade, der ikke var mange fingre at sætte på. Jeg var så stolt. Følelsen af at have kæmpet og vundet var stor. Jeg havde dog

jævnlige forskellige infektioner, undede ikke mig selv hvile, og ensomheden var også fortsat min faste følgesvend. Jeg var det, jeg kunne vise og præstere.

Mødet med Jesus

I 2011 var jeg en dag ude at køre med mine tre piger. Jeg fejllbedømte en modkørers hastighed, og vi kørte galt. Pigerne slap med chokket, men jeg slog mig ret meget, og mit liv blev pludselig meget anderledes. Hver dag var med smerter, kampe mod og med systemet, jeg mistede mit arbejde og mit håb om igen at kunne varetage et, jeg kunne end ikke være en god mor eller hustru. Jeg oplevede, at alt det fine, jeg havde bygget op, smuldrerede imellem mine hænder. Et massivt mørke skyllede ind over mig igen, sammen med en voldsom vrede imod Gud.

Der i mit mørke kom en ven og gav mig bogen *LoveWorks* af Weyman og Susan Howard om, hvad Guds kærlighed er i stand til at gøre. Jeg begyndte nælende at læse i den, på vagt og

skeptisk. Kort inde i bogen, som er Weymans vidnesbyrd om Guds forvandling i hans liv, fortaltes, at Weyman havde siddet til et lovsangsarrangement i sin kirke. Under lovsangen beder lovsangslederen alle de tilstedeværende lukke øjnene og forestille sig et tidspunkt, hvor Gud svigtede og efterlod dem alene. Han smilede, for han vidste, at Gud aldrig havde svigtet ham, men da han lukkede øjnene, blev han hvirvlet ind i et minde, hvor han som ung dreng blev voldtaget. I mindet oplever han en lammende frygt og forsøger at forlade sig selv og gå ud for at finde Jesus. Han leder mere og mere desperat, indtil han opdager, at grunden til, at han ikke kan se Jesus, er, at Jesus dækker ham, fuldt og helt. Hans smerte er Jesu smerte.

Da jeg læste dette, var det, som om noget i mig krakelerede. Tænk, hvis Jesus gik ind i mørket med mig? Tænk, om han aldrig forlod mig. Sammen med to gode venner bad jeg konkret ind i minder og mørke. Bad om,

at Gud ville tænde lys, vise, hvor han var. Mørket blev ikke til lys, men jeg fik lov at opdage, at Gud sendte sin hjælp. Minder, der før havde været lukket af mørke, blev oplyst, og jeg oplevede, at jeg ikke var blevet ladet alene.

Turde gå på Guds vej

Jeg lå på værelset med ansigtet gemt i pudsen for at skjule gråden. Brudstykker af sidste samtale kørte i mit hoved. Jeg var ti år og havde nægtet over for mine forældre at tage med hjem til min mormor og morfar. Mens jeg lå i min seng, bad jeg indtrængende, bad om, at Gud måtte sende sin hjælp til mig. Kort efter fyldte et varmt lys rummet, jeg mærkede en varm hånd mod min kind og faldt i søvn.

Guds helling er ikke et "quickfix". Overgrebene blev stadig begået, og der er tider, hvor de trækker mørke skygger ligesom før. Smerte og lidelse er et vilkår, men jeg ved nu, hvor jeg må gå hen – til korset og lægge alt ned, så vil Gud gå med mig. Han beder mig ikke gå alle skridt alene, vi er blevet givet fællesskabet med vores kristne brødre og søstre til opmuntring og styrkelse. Vi må dele liv, vandre sammen og være gennemsligtige.

Gennemsligtighed kræver mod og tillid. Vi kan miste status, ære og kontrol. Er jeg villig til at afgive, og er du?

Vi er privilegerede og kan tro, at vi ikke har brug for Gud. Gud har alle vores behov hos sig. Han ser os, elsker os og ønsker nidkært, at vi må komme med alt til ham – overgive os. Lad os turde træde skridt i tillid af Guds vej for os, den vej, som han har forment.

I Halfa, jeg er 18 år, Nordmanden har ladet mig alene med mine tanker. Jeg ser mig omkring, lige nu bobler intet på komfuret, men ellers er det præcis, som jeg husker det fra mit tilflugtssted i tankerne. De blå ting hænger på væggene, og her er trygt at være.

KIRKE ▶

JONATHAN SCRUGGS ▶▶ Embedsmænd er nødt til at give virksomheder uden en fysisk butik friheden til at vælge, hvilke ideer de vil promovere

Må gerne sige nej til homobryllupper

Kristen fotograf har fået rettens ord for, at hun må sige nej til at fotografere samkønnede vielser

AF NICKLAS LAUTRUP-MEINER

I en ny amerikansk sag om ydelser til homoseksuelle vielser vurderer retten i Wisconsin, at en kristen fotograf gerne må sige nej til at tage bryllupsfotos ved et samkønnet bryllup.

Tidligere retssager i andre stater er ikke faldet ud til fordel for blandt andet en blomsterdekoratør og en bager, der ikke ønskede at levere henholdsvis blomster og kager til homoseksuelles bryllupper med henvisning til deres personlige overbevisning. I Wisconsin forholder det sig dog anderledes, fordi den 25-årige fotograf ikke har en fysisk butik, men kun en hjemmeside, slår retten fast.

I orden fordi hun ikke har en fysisk butik

Det var fotografen Amy Lawson selv, der fik sin ret til at sige nej til at fotografere homoseksuelle vielser prøvet ved retten i et såkaldt anerkendelsessøgsmål. Sammen med det amerikanske advokatfirma Alliance Defending Freedom, der har engageret sig i sager om kristnes rettigheder i flere lande, bad hun retten i Wisconsin vurdere, om hun var underlagt reglerne

Virksomheder i USA uden en fysisk butik må gerne sige nej til at betjene samkønnede bryllupper.

om, at steder, der er åbne for offentligheden, ikke må diskriminere på baggrund af seksuel orientering.

Retten vurderede, at hun ikke er underlagt reglerne, når hun ikke har en fysisk butik.

"Det betyder, at embedsmænd er nødt til at give virksomheder, der arbejder inden for det kreative felt uden en fysisk butik, friheden til at vælge, hvilke ideer de vil bruge deres kunstneriske færdigheder til at promovere", forklarer Jonathan Scruggs, der er seniorrådgiver

ved Alliance Defending Freedom på firmaets hjemmeside.

Vil gerne fotografere for homoseksuelle

Amy Lawson skrev sidste år på sin hjemmeside, at hun ikke gik ind for homoseksuelle vielser, og at hun derfor ikke ville betjene samkønnede vielser. Det førte til en annullering fra en klient, der var uenig med Lawsons definition af ægteskab. Herefter blev den kristne fotograf bekymret for, om udtalelsen på hjemmesiden var i strid

med lovgivningen, fremgår det af søgsmålet.

Efterfølgende stoppede hun med overhovedet at tage bryllupsbilleder for at afgjøre, hvad statens love betød for hendes virksomhed.

"Amy mener, at hun ikke kan glæde sig over, acceptere, deltage i eller fremme noget, der er i modstrid med Guds ære," hedder det i søgsmålet. Hun vil dog gerne fotografere for homoseksuelle, så længe det kreative arbejde ikke fremmer budskaber, som Amy Lawson er imod, siges det videre.

BDM-missionær udvist

Missionær Knud Elmo Knudsen, der har været udsendt af Brødremissionens Danske Mission (BDM) i en længere årrække, kom til Danmark den 21. juli. Årsagen er, at han er blevet bedt om at forlade landet af de tanzaniske myndigheder, skriver BDM i en pressemeddelelse.

Begrundelsen for at udvise Knud Elmo Knudsen er, at han ifølge myndighederne har handlet imod landets love. Det skulle være sket, da han på foranledning af internationale myndigheder i år 2000 var engageret i at sende congolesiske flygtninge videre til en flygtningelejr i Kigoma, Tanzania.

BDM og Brødrekirken i Tanzania arbejder målrettet på, at situationen afklares, og håber at missionæren hurtigst muligt kan vende tilbage til arbejdet i Tanzania.

Jeg tror, at udvisningen skyldes en misforståelse, som vi håber, at vi meget hurtigt kan få opklaret, så det kun ender med, at Knud Elmo Knudsen får sig en ufrivillig ferie, fortæller Jens Peter Rejkjær, der er general- og missionssekretær hos BDM. *kl*

Ny formand for Baptistkirken

Per Beck, 66, der er medlem af Karmelkirken i Aalborg, hvor han er formand for menighedsrådet, blev på Landskonferencen i Lindborg den 19. juli valgt som ny formand for Baptistkirken i Danmark.

Per Beck har det seneste år været næstformand for Baptistkirken og er også medlem i økonomiudvalget. Derudover har han ledelseserfaring fra sit job som rektor for Fjerritslev Gymnasium.

Baptistkirken i Danmark har en valgt landsledelse på fem personer, men lægger vægt på, at alle troende er med til at lede kirken. De 39 menigheder i Danmark beslutter således hver især suverænt, hvem de vil ansætte som deres præst. *kl*

Fond ansætter fondsdirektør

Den almennyttige fond, BorgFonden, der har domicil i Silkeborg, har pr. 1. august ansat Johannes Norgaard Mortensen som fondsdirektør med ansvar for fondens drift.

BorgFonden, der blev stiftet i 2011, har til formål at støtte kirkelige organisationer, projekter, samt institutioner, skoler og sociale initiativer. Dens værdigrundlag er det kristne livs- og menneskesyn – med udgangspunkt i det evangelisk-lutherske.

Den nye fondsdirektør har en lang erhvervs- og lederkarriere bag sig, og har i hele sit liv været aktiv i både folkekirkelige og frikirkelige sammenhænge. *kl*

Etiopisk evangelist angrebet med machete

Antallet af kristenforfølgelser tager til i landet, skriver Åbne Døre

En 27-årig etiopisk evangelist blev den 16. juli angrebet af lokale muslimer med macheter. Manden fik dybe sår i baghovedet, da han blev angrebet i sit hjem, hvor han var alene.

Ifølge Åbne Døres nyhedsbureau er manden i bedring, men har dog fortsat brug for specialiseret behandling.

En kilde fortæller til Åbne Døre, at manden blev angre-

bet, fordi de lokale muslimer var vrede over, at han evangeliserede i Hirna. Byen, der i indbyggertal er på størrelse med Nykøbing Falster, ligger knap seks timers kørsel øst for hovedstaden Addis Abeba.

Gruppen havde først angrebet en kirke, hvor de delvist ødelagde taget og en mur, før de fortsatte til evangelistens hus.

Hirna ligger ikke i nærheden af de områder, hvor LM's udsendte arbejder.

Vækst i forfølgelse

Etiopien ligger på en 22.-plads på Åbne Døres rangliste over lande, hvor kristne bliver mest forfulgt. Landet rykkede tilbage på listen fra en 18.-plads i 2016, men i 2017 er antallet af begivenheder, som organi-

sationen registrerer, steget til over 100. Begivenhederne inkluderer fysiske angreb på personer, fængslinger, mord og angreb på bygninger.

En etiopisk muslim, der bliver kristen, bliver ofte udstødt af familien og nægtet arv og forældremyndighed, skriver Åbne Døre.

Et opdelt land

Den etiopiske kirke, Me-

kane Yesus Kirken, er i de senere år vokset enormt og bliver betegnet som en af verdens hurtigst voksende evangeliske kirker og den hurtigst voksende lutherske kirke.

Omkring 18,5 procent af Etiopiens 102 millioner indbyggere er protestanter. De ortodokse kristne udgør 43,5 procent, mens 33,9 procent af befolkningen er

muslimer.

Ifølge den nyeste oversigt fra 2007 over religiøse tilhørsforhold i landet bor protestanterne primært i det sydvestlige hjørne af landet, mens de ortodokse står stærkt i den nordlige del. Muslimerne er talstærke i den østlige del af landet, der grænser op til Somalia. *nlm*

Daglig leder og administrator Søges til Buddinge kirke

Du kan lede medarbejdere og har erfaring med regnskab og budget. Du er god til at kommunikere, er en erfaren IT-bruger, og du elsker at se de ansatte og frivillige udfolde deres potentialer til gavn for kirken.

Oplysninger fås på buddingekirke.dk/job eller hos Kurt Dalsgaard tlf. 29808184
Frist for ansøgning 21. august

Kender du en blind eller svagsynet...? Så henvis til **KABB!**

- Bibelen og kristen litteratur på CD-lydbog
- Gratis udlån til blinde og svagsynede
- Mere end 1000 titler - og altid nye på vej
- Katalog på www.kabb.dk
- Årligt sommerstævne

Kristeligt Arbejde Blandt Blinde
tlf.: 7591 0255
post@kabb.dk
www.kabb.dk

NOMADEEVANGELIST OG UNDERVISER I TANZANIA

LM søger en missionær, som via evangelisations-ture og undervisning på bibelskolen i Ilambilole ved Iringa vil arbejde på at nå længere ud med evangeliet blandt nomader. Stillingen ønskes besat hurtigst muligt. Læs mere på dlm.dk/job/missionaer

Vil du vide mere?
Kontakt missionskonsulent Christian Lund Pedersen på tlf 48 20 76 73 / clp@dlm.dk

Lige nu: STOR RABAT PÅ DEN NYE Fællessang

Den 3. november udkommer fjerde udgave af sangbogen Fællessang. Her får du en sangbog der

- sætter nye ord på troen med nye lovsange
- giver nyt liv til gamle sange med nye melodier
- holder fast ved de lovsange, vi elsker allermost

Spar 33% når du forudbestiller

Er du med i et kristent fællesskab, er det nu I skal forudbestille Fællessang! Saml alle jeres bestillinger - både til fællesskabet og dig selv - og bestil inden den 15. september. Så sparer I 33% på sangbøgerne.
Læs mere om rabatterne på lohse.dk/fs4.

Simon Bartholdy er formand for Fællessang 4-udvalget. Se hvilke sange han glæder sig til i den nye Fællessang og lyt til en smagsprøve på lohse.dk/fs4.

Læs mere på lohse.dk/fs4

Farverivej 8, Skjern, 97 35 25 21
jakobsblomsterforum.dk

Indenlandsk Sømandsmission søger

2 SOUSCHEFER

Med særligt ansvar for diakoni og mission

- Til Aasiaat Nord for polarcirklen
- Til Sisimiut På polarcirklen

Sømandsmissionen har besluttet at ansætte en **souschef** med **særligt ansvar for diakoni og mission** til hvert af sømandshjemmene i Sisimiut og Aasiaat.

Med disse ansættelser forstærkes sømandshjemmets ledelsesteam, og Sømandsmissionen styrker sin kristne profil med aktiviteter indenfor diakoni og mission i Sisimiut og Aasiaat.

Om ansøgeren

Du er initiativrig og struktureret, udadvendt og empatisk. Du brænder for at snakke om tro og liv med andre, du har et stort hjerte for diakoni og mission, og evne til at omsætte dette i praksis.

Du har et ledelsespotentiale, som du ønsker at prøve af i en fremmed kultur. Du trives med en travl og uforudsigelig hverdag, og har flair for effektivitet i driftsopgaver.

Du har en relevant uddannelse.

Om ansættelsen

Du ansættes i en fuldtidsstilling. Ansættelsesstart, introduktionsforløb, udrejse og løn efter aftale. Ansøgning sendes på mail til på: nw@somandsmissionen.dk senest den 08. september 2017.

Se uddybende stillingsbeskrivelse på: www.somandsmissionen.dk

Yderligere information fås ved henvendelse til generalsekretær Nicolaj Wibe, tlf. 33932543 / 23699664.

Blå Kors

I Sisimiut sker ansættelsen i samarbejde med Blå Kors, således at 1/3 af ansættelsen er afsat til arbejde i Blå Kors' regi, lokalt i Sisimiut.

Med dette samarbejde skaber Blå Kors et godt grundlag for udvikling af Blå Kors-arbejdet i Sisimiut.

Se uddybende stillingsbeskrivelse på: www.blaakors.dk/job

Yderligere information om Blå kors-arbejdet fås ved henvendelse til projektleder Gert Svendsen, gsv@blaakors.dk, Tlf. 20581777.

ØKONOMIANSVARLIG PÅ DANSK BIBEL-INSTITUT

GENOPLAG: Grundet jobskifte søger vi pr. 1. september 2017 - eller snarest derefter - en ny økonomiansvarlig med bred interesse for budgetarbejde, økonomi og indsamling.

Vi tænker, at du

- Har evne og lyst til at styre DBIs økonomi
- Ønsker at yde en god service overfor DBIs bidragsydere
- Vil tage aktiv del i supportafdelingen, som varetager de administrative opgaver på DBI
- Har lyst til at være en del af et akademisk kristent studiested
- Evt. kan påtage dig selvstændige opgaver for supportafdelingen

Læs mere om stillingen på www.dbi.edu Ansøgningsfrist senest 13. august kl. 24.

Dansk Bibel-Institut • Leifsgade 33 6-7 • 2300 København S • 3313 5500 • www.dbi.edu

MADS HANSEN ►► Det er ikke bare en bog, der er god at læse for at blive klog på Luther, men også en bog, som hjælper til at blive grundfæstet i den kristne tro

Man bliver glad for både Luther og Jesus

BOGANMELDELSE
AF MADS HANSEN
MISSIONS- OG
PRÆDIKANTKONSULENT

Asger Chr. Højlund:
Urimeligt godt nyt
Kolon 2017

192 sider – 199,95 kroner

Med bogen *Urimeligt godt nyt* får man en rigtig indføring i Martin Luthers teologi. I bogen gennemgår Asger Højlund centrale dele af Luthers teologi. Det er ikke en lutherbiografi, men en udfoldelse af den teologi, som Luther genopdagede, og som drev reformationen.

Blandt de emner, der gennemgås, er blandt andet *Retfærdiggørelse af tro* og *Troens frugter: gode gerninger*.

Særligt vil jeg fremhæve kapitlet om sakramenterne, som på en god og opbyggelig måde forklarer, hvordan Kristus og evangeliet kommer til os. At kristendommens kerne er, at Kristus kommer til os.

Bogen får på en god måde vist, at det at være luthersk

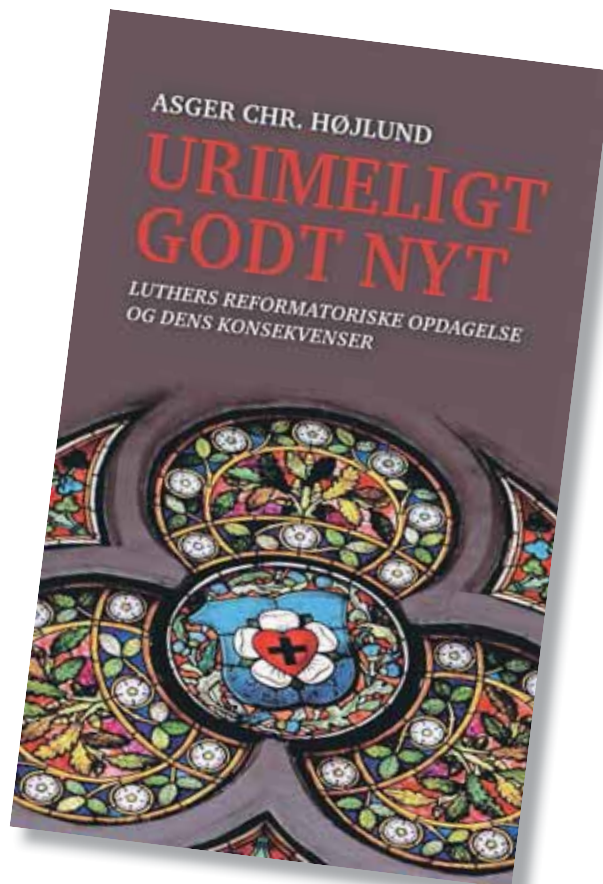
ikke er at lære det modsatte af Den Romersk-katolske kirke, men at finde tilbage til Bibelens budskab, også når det i højere grad er i samklang med romersk-katolsk lære end med andre dele af den protestantiske lejr.

På en god og sober måde får Asger Højlund vist forskellen mellem luthersk lære og andre kirkers teologi og får taget fat på nogle af de misforståelser, der er omkring Luthers teologi.

En af bogens styrker er, at den har mange citater med fra Luther selv, hvilket giver mulighed for yderligere studier af Luther (ved selv at læse videre). Højlunds sprogbrug er enkelt, så man behøver ikke at være teolog for at læse bogen. Selvom det selvfølgelig hjælper, hvis man har interesse for teologien.

Selvom bogen handler om Luthers teologi, er det i høj grad også en bog, som fører os ind i Skriftens egen teologi. Derfor er det ikke bare en bog, der er god at læse for at blive klog på Luther, men også en bog, som hjælper til at blive grundfæstet i den kristne tro.

Det er ganske enkelt godt

gammeldags opbyggeligt at læse den! Man bliver glad for både Luther og Jesus af at læse den.

Bogen anbefales varmt til alle, som ønsker at lære mere om Luthers teologi eller ønsker en god indføring

i reformatorisk og bibelsk kristendom.

Jeg vil også på det varmeste anbefale alle, som har en opgave med at forkynde, at læse bogen og prædike det budskab, som Luther genopdagede.

LEDER ►

Skam over at tro på Gud

I ET RADIOPROGRAM på P1 handlede det for nylig om kroppen. Den ene radiovært påpegede, at hendes kollega i studiet aldrig smilede med åben mund, med mindre han holdt en hånd op foran munden. Årsagen var, at han havde et stort hul mellem fortænderne, som han var pinlig over.

Pinlighed er en svag udgave af skam. Fælles for begge begreber er, at det, vi skammer os eller er pinlige over, gemmer vi væk.

I dagens Danmark er tro og religion igennem mange år blevet betragtet som en privatsag, der skal gemmes væk. I tydelig kontrast til dette står de mange nytilkomne muslimers trospraksis. For en dels vedkommende er den meget offentlig. Interessant nok har det presset religiøse overbevisninger endnu længere ind i privaten blandt gammeldanskere.

SKAMMER VI OS over den bibelske etik? Det ville ikke være så mærkeligt, hvis vi føler, at de holdninger, som Bibelen lægger op til, er noget, vi helst ikke vil snakke højt om, når verden omkring os eksempelvis har en helt anderledes seksualmoral, end Bibelen foreskriver.

Skammer vi os over evighedshæbet? Det ville ikke være så mærkeligt, hvis vi føler, at Bibelens evigheds-perspektiv føles verdensfjernt, når verden omkring os prædiker, at enhver er sin egen lykkes smed, og at alting handler om nuet.

Skammer vi os over at tro på en Gud? Det ville ikke være så mærkeligt, hvis vi føler, at troen på en Gud i himlen mindede lidt om troen på Julemanden, når verden omkring os bekender sig til evolutionsteori og ateisme.

Skammer vi os over, at vi skammer os over de ting, der hører Guds rige til? Det ville ikke være så mærkeligt, hvis det forholder sig sådan, at vi sjældent er sårbare over for hinanden i det kristne fællesskab. Når skammen over at bekende sig som kristen i verden er skamfuld i missionshuset, gemmer vi den væk.

PAULUS SKAMMEDE SIG ikke over evangeliet, selvom han sad i lænker for det. Det skal vi heller ikke gøre. Det er lettere sagt end gjort, men måske var der mulighed for at begynde at overvinde skammen i verden, hvis vi kunne åbne os for hinanden blandt kristne brødre og søstre uden at skamme os.

Men alt er ikke gjort med det. De – forhåbentlig få af os – der kæmper med følelsen af skam over sider af troen, kan måske nok slippe for følelsen ved at tale med andre kristne om skammen. Men vi slipper ikke for forhånelsen i verden. Den må vi bære sammen med Kristus.

Hvilket privilegium at få lov at lide sammen med ham!

Nicklas Lautrup-Melner
ansv. redaktør

BOGOMTALER ►

Ole Lundegaard m.fl.:
Bibel halvmaraton
Bibelselskabet 2017

135 sider – 179,95 kroner

Bogens tre forfattere har lagt en rute, hvor man igenem 30 seje men overskuelige etaper kommer til at læse centrale dele af GT og hele NT. De giver overblik over Bibelens store linjer og vigtigste temaer. Læs bogen alene, med en makker eller brug den i en studiekreds.

Dan K. Månsson m.fl.:
Når sygdommen rammer
Lohse 2017

135 sider – 179,95 kroner

Hvad skal vi gøre, når sygdom griber ind i vores eller andres liv? Hvad skal vi tænke og tro? Hvordan takler vi vores følelser?

Dette studiehæfte, der arbejder med Bibelens tale ind i disse situationer, lægger op til åbenhjertige og dybe samtaler.

MINDEORD ►

På sin 81 års fødselsdag den 5. marts i år blev Axel Madsen hentet hjem til sin herre og frelser.

Axel blev født på Aspegård i Pedersker, hvor han voksede op sammen med sin tvillingbror, Esper.

Axel var landmand, men blev læreruddannet i 1962. I 1961 blev han gift med Emmy, og de sidste år boede de i Hillerød. For nogle år siden blev han ramt af Alzheimers, og helbredet gik langsomt tilbage.

Axel havde en pionerånd. Det kom til udtryk i Lobbæk, hvor han og Emmy startede et LM-arbejde i 1971. Han var forgangsmænd for oprettelsen af kristne friskoler. I Lobbæk startede han i sin dagligstue den første kristne friskole på Bornholm i nyere tid. Snart byggede han et

nyt hus, hvor LM-arbejdet stadig har til huse.

Frelsen i Jesus betød alt for Axel, og selvom hukommelsen svigtede de sidste år, kunne han ordret citere Rom 5,1-11. Det var ved disse ord, Axel på LMH i 1954 kom til tro på frelsen i Jesus.

Vi er taknemmelige for mange års venskab med Axel og Emmy.

Æret være Axels mindel
Sonja og Arne Jensen
Lobbæk

Tro & Mission bringer gerne mindeord. Et passende omfang er 1.000 anslag inklusive mellemrum. Er det længere, forbeholder redaktionen sig ret til at forkorte det.

tro &
mission

inspiration | nærvær | holdning

LÆS PÅ DLM.DK ►

Nye valgfag på efterskole

På Sædding Efterskole i Vestjylland kan eleverne vælge fire nye valgfag i det kommende skoleår. De skal være med til at give eleverne en større interesse for praktiske fag.

dlm.dk/nyt

Gud baner vejen for dig

Dette volontørhold blev en tid, der forandrede mig på mange positive måder, siger Pauline Sulby, der er vendt hjem efter et halvt år som volontør i Tanzania.

dlm.dk/volontorfortaellinger/gud-baner-vejen-dlg

Ja tak til mission

03/08/2017 | CARSTEN SKOVGAARD-HOLM, VICEGENERALSEKRETÆR

Mission er ikke noget, vi eventuelt kan arbejde med. Som om det er en mulighed til overvejelse, hvis vi nu får lyst og har tid. Det er noget, som den kristne menighed til alle tider er kaldet til at gøre.

Der har hen over sommeren i den kirkelige debat været et bølgeskvalp om, hvorvidt det er relevant at arbejde med mission i Danmark. Marie Krarup fra Dansk Folkeparti stillede kirkeminister Mette Bock spørgsmålet ...

dlm.dk/blog/ja-tak-til-mission

Tro & Mission, Industrivænget 40, 3400 Hillerød

POST
 DANMARK
PP
 ID-nr: 42591
 Sorteret Magasinpost
 Udbringes senest
 fredag d. 11. august 2017

tro & mission
 Inspiration | nærvær | holdning
13 | 11. AUGUST 2017
 ARGANG 117

► Alle kristne er et kongeligt præsteskab, og de skal forkynde om ham, der kaldte dem ud af mørket til sit underfulde lys

Peter Olsen

3

FOTO: ISTOCKPHOTO

TEMA

Skam;
 Danmark er gået fra en skyldkultur til en skamkultur, mener sjælesørgen Dan K. Månsson.
 Men hvad er skam, og hvad er skyld? Temasideerne indeholder definitioner og også personlige beretninger om, hvordan skam kan fylde i livet

6-8

Seks unge mennesker er rejst ud til volontøropgaver i LM's internationale mission i Tanzania og Cambodja

3

Ibrahim Moro fra Ghana spiller på Silkeborg IF's Superligahold. Han er kristen og kommer i Kirken ved Søerne

4

I anledning af Reformationsjubiliæet cyklede syv LM'ere fra Løgumkloster til Wittenberg

4